

Vidnerne, hvorav ingen hadde paahørt hinandens forklaringer og som paa forhaand var foreholdt edens betydning blev derefter edfæstet.

Undertegnet:

Johan Vogt,
konsul.

Anton Haag, Ole Lauritz Olsen,
Skipperborger av Tønsberg. Fører ex. «Dagali»

D/S «Dicto» (M.B.W.L) av Haugesund.

Reg. ton br.: 2263, last: Jernmalm, ødelagt 5te april 1917 paa reise fra Aguilas, Spanien, til Maryport. Omkommet: 1 mand.

Aar 1917 den 20de april avholdtes efter berammelse sjøforklaring paa generalkonsulatet i London i anledning av d/s «Dictos» sænkning den 5te s. m.

Forretningen administrertes av general-konsul W. Eckell, og som bisiddere fungerte kaptein B. Barene, senest fører av d/s «Kongshavn» av Haugesund, og kaptein C. M. Parelus, senest fører av d/s «Møhlenpris» av Bergen.

Kaptein Emil Gabrielsen av Haugesund fremstod og forklarte, at han var fører av d/s «Dicto» av Haugesund, kjendingssignal M.B.W.L., drægtig 2363 tons brutto og 1440 netto, bygget av staal i Sunderland i 1904, klasse 100 A 1 i Lloyds Register, værdi og assurance ubekjendt.

Fartøiet, som tilhørte konsul B. Stolt-Nielsen, Haugesund, og som hadde en besætning av 23 mand foruten føreren, var paa reise fra Aguilas, Spanien, til Maryport med 3560 tons jernmalm (værdi og assurance ubekjendt), da det den 5te april blev stanset og sænket av en tysk undervandsbaat 7 kvartmil syd sydvest av Armen Rock.

En av besætningen maa befryktes omkommet, nemlig maskinassistent Bjarne Olsen Lillebø, født den 17de november 1889 og bosat i Bergen.

Dep. fremla fartøiets dagbok tillikemed et med samme overensstemmende utdrag av følgende lydelse:

«D/S «Dicto» paa Reise Aguilas—Maryport.

Søndag 18—3—17. Avgik fra Aguilas klokken 12 Md., med 3560 tons malm, bestemt for Maryport.

Anløp Gibraltar tirsdag den 20—3 for at indta bunkers. Avgik lørdag den 24de kl. 3 emd.

Blev fra St. Jean de Luz convoyert til La Pallice, og videre til Belle Ile. Til ankers paa Belle Ile kl. 1 emd. onsdag 1/4 avventende convoyens ordre.

Klokken 6 1/2 emd. 1/4 fik ordre at fortsætte kl. 7 emd. som no. 9 i rækken paa styrbords side.

Torsdag 5/4—17 Klokken 6,20 fmd. Armen Rocks i N 3/4 W of Ile de Sein i N til O 3/4 O. Kl. 6,50 fmd. observerte vakt-havende styrmand en undervandsbaat 4 streker om styrbord, og varskoet samtidig kapteinen. Denne, der var i bestikken, kom øieblikkelig paa broen og lot holde samme kurs og fart, da det nærmest saa ut til at være en fransk undervandsbaat tilhørende convoyen. I samme øieblik saa det ut som U-baaten sendte en torpedo mot en Dansk damper der var ca. 2 kvartmile foran, dog uten at ramme. Det var nu klart at det var en Tysk U-baat, hvorfor roret blev lagt haardt venstre. Mandskapet blev hurtigst mulig ordret paa dæk, og livbaatene klar-gjorte. Straks efter at skibet begyndte at svinge, avfyrt U-baaten et skud foran bougen og straks efter et andet klods over broen.

Maskinen blev stoppet og mandskapet blev beordret i baatene. U-baaten var da ca. 200 meter fra skibet, saa det var for-gjæves at forsøke at undfly. Mandskapet var imidlertid kommet i baatene, og kapteinen var to gange over paa babord for at overbevise sig om at alle var kommet vel i baatene, og siste gang tilsa at babords baat satte ifra skibssiden. Gik derpaa et øieblik ind i salonen og derfra over i styrbords livbaat, og var da overbevist om at være sidste mand der forlot skibet. Da baatene var kommet godt klar skibets agterende, nærmet U-baaten sig langsomt og sendte paa nært hold en torpedo. «Dicto» sank i løpet av 40 sekunder med agterenden først.

Patruljerende torpedobaat og armeret trawler hadde U-baaten under beskytning, men denne forsvandt straks efter at ha sendt torpedoen mot «Dicto». «Dicto» sank klokken 7 formiddag $\frac{5}{4}$, 10 minutter efter at U-baaten var blit observert.

Da livbaatene var kommet sammen, savnedes 2den maskinist Bjarne Olsen Lillebø. Han var paa dæk og var vel vidende om at vi var blit beskytt av U-baat. Han sprang foran 1ste maskinisten ned for at stoppe maskinen, da det var 2den maskinists vakt. 2den styrmand ropte ned i maskinen, samt i alle lugarer, at alle mand maatte komme paa dæk. Hvorledes 2den maskinisten er blit igjen er for alle aldeles uforklarlig.

Utsætning og bemanning av livbaatene gik hurtig, men roligt og sikkert.

Klokken 7,20 formiddag $\frac{5}{4}$ blev alle mand tat ombord i fransk patruljebaat «Rosemonde», og livbaatene blev tat paa slæp. Patruljebaaten gik to gange over ulykkesstedet uten at observere andet end vrakgods.

Middagstid samme dag blev alle mand landsat i Brest.

Brest, den 6te april 1917.

Emil Gabrielsen,
fører.

Deponenten henholder sig til det i journalen anførte og tilføier paa forespørsel, at der ved leiligheten var pent veir. Man gik under konvoi av to torpedobaater og en armeret trawler, og av disse var trawleren, som var den nærmeste, omtrent 4 kvartmil foran. Torpedobaatene var endnu længer foran. «Dicto», som gjorde 7 mils fart, var efterhaanden sakket agterut, saa den nu var næst sidst. Efter at ha set babords livbaat klar fra siden, hentet deponenten en klædning i salonen og gik saa til styrbords baat uten at tænke sig muligheten av, at der endnu var nogen ombord. Maskinassistenten hørte til styrbords baat. Forinden deponenten gik i baaten, hadde han ropt ned og spurt, om alle mand var kommet med, og hadde faat bekræftende svar.

Oplæst og vedtat, hvorefter deponenten fratraadte.

Vidnerne fremstod, nemlig

- 1) 2den styrmand Edvard Dahl, 26 aar, av Lervik, Stord.
- 2) Maskinist Henrik Arnold Taraldsen, 28 aar, av Østre Halsen pr. Larvik.
- 3) Styrmand Johan Stolt-Nielsen, 25 aar, av Haugesund.
- 4) Jungmand Oscar Gaard, 16 aar, av Haugesund.

Edens betydning blev foreholdt vidnerne, som derefter fratraadte undtagen

1ste vidne 2den styrmand Dahl, som forklarte, at han ved leiligheten hadde vakt paa broen. Der var fint veir. Ved 6-tiden om morgenen saa vidnet pludselig en u-baat ligge paa vandet tvers av styrbord ca. $\frac{1}{2}$ kvartmil borte. Vidnet antok, at den var fransk, men gik dog ned og varskodde kapteinen, som laa paaklædd i bestiklugaren. Kapteinen kom straks paa broen og trodde ogsaa til at begynde med, at det var en fransk u-baat, men snart efter sa kapteinen: «Der gik en torpedo», idet han mente at ha set stripen av en torpedo i retning av et dansk dampskib, som gik foran. Han fandt det raadeligst at gi venstre ror, saa at man viste agterenden til u-baaten, som straks efter skjøt to skud, som vistnok begge gik over broen. Maskinen blev da stoppet, og alle mand blev purret. Kapteinen gav ordre til at laare livbaatene. I styrbords livbaat fik man først anbragt en græsk matros, som led av blodbyld, hvorefter baaten blev sat paa vandet. Alt foregik i god orden, og der var ingen panik. Kapteinen gav sig god tid, var flere ganger over paa babords side, og tilsidst maatte man rope til ham, at han maatte komme i baaten, da man tænkte sig, at u-baaten hvert øieblik kunde sende en torpedo. Kapteinen ropte ned, om alle mand var i baaten, og der blev svaret ja. Vidnet la ikke da merke til, at maskinassistenten ikke var med, tænkte slet ikke paa ham.

Vidnet kan ikke forklare, hvorfor maskinassistenten ikke kom med, men tænker sig muligheten av, at maskinassistenten har holdt sig tilbake med vilje. Maskinassistenten hadde været noget underlig av sig, og vidnet hadde forstaat paa hans uttalelser, at familieforhold

voldte ham bekymringer. Til stuerten skulde maskinassistenten engang ha sagt, at om de blev torpedert, fik de ikke ham med i baatene. Der var intet uvenskap mellem den omkomne og nogen anden av besætningen. Den omkomne var ikke helt ædruelig, men vidnet er sikker paa, at han intet hadde smakt den dagen. Da baatene var kommet helt klar, nærmet u-baaten sig langsomt og skjøt en torpedo, som rammet ved nr. 3 luke om babord. Skibet sank 30 à 40 sekunder efter. U-baaten blev beskyttet av en torpedobaat, trawleren og et ballastet engelsk dampskib, og kulene pep rundt om dem. U-baaten dukket saa under.

Først da man kom ombord i trawleren, fik vidnet rede paa, at Lillebø ikke var med.

Oplæst og vedtat, hvorefter vidnet fra- traadte.

2det vidne, maskinist Arnold Taraldsen, fremstod og forklarte, at han ved leiligheten laa tilkøis og hørte ikke varselskuddene, men blev purret av 2den styrmand. Vidnet vaagnet dog først helt ved at der blev slaat i telegrafan, sprang straks ned i maskinen, men stanset paa maskintoppen, idet Lillebø, som han hadde set springe foran sig ned, da allerede hadde stoppet maskinen. Vidnet gik op igjen og til babords baat, som man da var ifærd med at fire ned. Da de straks efter fik se styrbords livbaat, fik man se, at Lillebø ikke var med, og i samme øieblik saa de Lillebø springe forover paa dækket, vinke til dem og kaste sig i vandet. Man begyndte at ro bortover til ham, men maatte opgi det, da kulene fra et lastet engelsk dampskib suste om ørene paa dem. Vidnet kan ikke forstaa, hvorfor Lillebø ikke gik i baaten. Lillebø hadde samme anledning som alle de andre. Lillebø hadde vakt. Vidnet hadde ropt ned i maskinen til Lillebø: «Ja, nu er den her», men fik ikke svar. Vidnet kan ikke tro, at Lillebø ventet paa ordre til at komme op.

Oplæst og vedtat, hvorefter vidnet fra- traadte.

3dje vidne, styrmand Stolt-Nielsen, frem- stod og forklarte sig i fuld overensstemmelse med de foregaaende vidner. Vidnet saa ikke

noget til Lillebø, efter at baatene var sat paa vandet.

Oplæst og vedtat, hvorefter vidnet fra- traadte.

4de vidne, jungmand Gaard, fremstod og forklarte, at han ved leiligheten stod tilrors. Vidnet forklarte sig i fuld overensstemmelse med de foregaaende vidner. Lillebø var en kjæk kar og en snil fyr. Vidnet har ikke hørt, at Lillebø skulde være noget underlig av sig.

Oplæst og vedtat.

Samtlige vidner fremstod, og journal- utdraget blev oplæst for dem. De erklærte paa forespørsel, at de intet hadde at be- merke ved sammes indhold.

Bisidderne finder intet at bemerke.

Vidnerne, som ikke hadde paahørt hin- andens forklaringer, blev derefter edfæstet.

Forretningen avsluttet.

Waldemar Eckell.

Bernh. Barene.

C. Parelus.

D/S „Kongshaug“ (M.G.W.C.) av Haugesund

Reg.ton br. 380, last: kul, ødelagt 6te april 1917 paa reise fra Blyth til Sandnæs.

Sjøforklaring avholdt for vicekonsulatet. i Glasgow den 23de april 1917. Admini- strert av fung. vicekonsul C. Blanner med bisidderne: Endre Ellingsen, skipperborger av Kristiansand, Dankert Wiese, skipperborger av Bergen, i anledning av at ovennævnte skib paa reise fra Blyth til Sandnæs den 6te april 1917 blev sænket av en tysk u-baat.

Fremstod da:

Herman Fagerland, der var fører av d/s «Kongshaug», og fremla følgende skrift- lige beretning angaaende det forefaldne:

«Beretning angaaende d/s «Kongshaugs» for- lis paa reise fra Blyth til Sandnæs.

Onsdag den 4de april var lastet kl. 4.30 emd. og hadde da inde 334 tons kul og 40 tons bunkers.

Torsdag den 5te april 1917, vinden frisk N.W.lig med snebyger. Kl. 1 emd. fik lods